

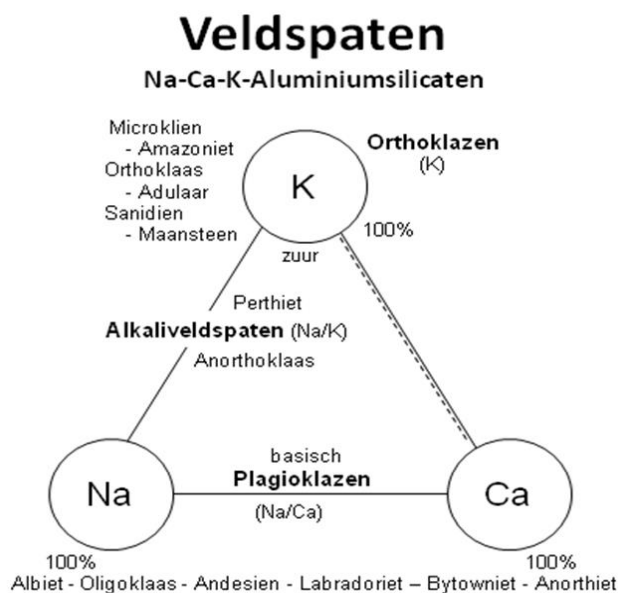
Alkaliveldspaten

Collectienummers: M 1610 - M 1611

Etymologie: De naam veldspaat is afkomstig van de Duitse woorden "Feld" en "Spath" met de betekenis: "Een steen welke geen erts bevat". Alkali: Na en K zijn alkalimetalen.

Veldspaten

De alkaliveldspaten zijn een onderdeel van de veldspaten (K-, Na/K- en Na/Ca-Aluminium-silicaten). De buitenste aardkorst bestaat voor 60% uit veldspaten. Veldspaten zijn de belangrijkste gesteentevormende mineralen. De alkaliveldspaten nemen een tussenpositie in tussen de orthoklazen (kaliveldspaten) en de plagioklazen (albiet).

Tot de alkaliveldspaten behoren **anorthoklaas** en **perthiet**. In perthiet is kaliveldspaat dominant, in anorthoklaas domineert natriumsilicaat albiet. Anorthoklaas wordt ook wel "antiperthiet" genoemd. Ook natriumhoudende orthoklazen worden wel tot de alkaliveldspaten gerekend.

Petrogroep: VIII - Tektosilicaten

Chemische samenstelling: $(\text{Na}, \text{K})\text{Al}(\text{Si}_3\text{O}_8)$

Chemische benaming: Natrium-kalium-aluminium-tektosilicaat.

Soortelijk gewicht: 2,56-2,62

Hardheid: 6

Streep: Wit

Gelijkenis met: -

Paragenese: -

Kleur: Kleurloos, wit, grijswit, grijsgeel, grijszwart, groenachtig, roze.

Morfologie: Kristallen, korrelige en massieve aggregaten.

Kristalstelsel: Triklin

Habitus: Tabletten, prisma's, meestal vergroeid.

Toepassing/gebruik: In de glas- en keramische industrie, slijpmiddelen..

Variëteiten: -

Gesteentevorming in S - Stollingsgesteenten: Graniet, pegmatiet, larvikiet

.

M - Metamorfe gesteenten: -

A - Afzettingsgesteenten: -

De twee kaliveldspaten

M 1610 - Anorthoklaas $(\text{Na,K})\text{Al}(\text{Si}_3\text{O}_8)$

Anorthoklaas bestaat voor een groot deel uit plagioklaas (albiet) en voor een kleiner deel uit kaliveldspaat. De vaak grijze plagioklaaskristallen zijn doortrokken van lichtere streepjes en vlekjes van kaliveldspaat. Beide veldspaatsoorten zijn innig met elkaar gemengd op een wijze die soms een opmerkelijk lichtspel vertoont.

Etymologie:

Afgeleid van de Griekse woorden "an" (niet), "orthos" (recht) en "klasos" (breken).

Kleur: Kleurloos, wit, roze, groengeel, grijs, zwart.

Vindplaatsen: Noorwegen, Duitsland, Italië.

Toepassing/gebruik: -

Bijzonderheden:

- Een zeer veel voorkomende veldspaat.

M 1611 - Perthiet $(\text{Na,K})\text{Al}(\text{Si}_3\text{O}_8)$

Perthiet bestaat voor een groot deel uit kaliveldspaat en voor een kleiner deel uit plagioklaas (albiet).

Etymologie: -

Kleur: Wit, gelig, groenig, roze.

Vindplaatsen: -

Toepassing/gebruik: -

Bijzonderheden:

- De "aders" of "lamellen" in perthiet zijn snoertjes gerangschikte korrels van witte albiet.

- Sommigen beschouwen *perthiet* niet als een zelfstandig mineraal, maar als een *structuur*, een *verschijnsel*, een *lijntjespatroon*, in veldspaat. Deze structuur bestaat uit een afwisseling van vergroeide plagioklaas (albiet) en kaliveldspaat (sanidien). Het minst voorkomende van de twee mineralen vormt smalle zones of banden (lamellen).

